

worden. Zelfs indien het juist was, dat het zondvloedverhaal in den Bijbel eerst uit de 9e eeuw stamt, gelijk de critiek wil, dan zou het nog bijna 300 jaar ouder zijn dan de thans bekende tekst van het zondvloedverhaal uit Babel. Ongetwijfeld zal de zondvloedsage reeds vroeger in Babel bestaan hebben, maar het geding gaat hier niet over deze sage zelf, maar over den *tekst*, dien wij ter vergelijking voor ons hebben. En er is nog niet één bewijs geleverd, dat deze tekst ouder is dan de tekst der Schrift. Integendeel, ieder, die beide verhalen onpartijdig met elkander vergelijkt, zal wel toestemmen, dat beide verhalen zeker op ééne gemeenschappelijke traditie terugwijzen, maar tegelijk erkennen dat het ondenkbaar is, dat het bijbelsch verhaal van den zondvloed uit *dit* babylonisch zondvloedverhaal zou zijn voortgekomen. Ik wil hier niet eens wijzen op het grof polytheïsme van goden, die elkaar bedriegen; die als honden in hun kennels kruipen, die als vliegen op een offer afkomen; die puur uit moedwil heel het menschelijk geslacht verdelgen; evenmin op het laag zedelijk standpunt van dezen babylonischen Noach, die zoo vroom heet, dat hij tot de goden verheven wordt, en toch opzettelijk zijn medemenschen bedriegt en met een dronkemansfeest van hen afscheid neemt, wetende dat het oordeel over hen komen zal. Voor wie niet door de evolutie-hypothese verblind is, zou reeds uit deze beide feiten afdoende blijken, dat Babel's zondvloedsage niet de „*reinere en oorspronkelijkere vorm*” van het verhaal kan zijn, gelijk Delitzsch beweerde. Maar zelfs dit polytheïsme en deze immoraliteit daargelaten, draagt het babylonische verhaal door zijn vele poetische uitweidingen; door de reusachtige afmetingen van de ark, niettegentaande deze ark in één dag gebouwd zou zijn, door het onbepaalde van zijn tijdsbepaling omtrent begin en einde van den zondvloed geheel het karakter van een *zeer late sage*, terwijl het verhaal der Schrift met zijn streng historischen stijl, en met de nauwkeurigheid zijner opgaven terstond den indruk maakt van *historie* te geven. Trots enkele sterksprekende trekken van overeenkomst, zooals het uitzenden van de vogels (waarbij echter het typische beeld van de duif, die weerkeert met een olijftak in den bek ontbreekt en de tweede duif een zwaluw is geworden!), bezit het bijbelsch verhaal ook zooveel wat ten eenemale van het babylonische afwijkt, dat de ontleeningshypothese ook hier voor raadselen plaatst, die geen mensch vermag op te lossen. Ik wijs slechts op één ding. In het Hebreeuwsch worden voor den zondvloed (*mabboel*) en de arke Noachs (*tébah*) woorden gebruikt, die uit het Hebreeuwsch zelf niet te verklaren zijn en duidelijk op een vreemden oorsprong wijzen. Maar in het babylonisch verhaal, dat het orgineel van Genesis zou zijn, komen juist deze beide typische woorden niet voor; de zondvloed heet hier niet *mabboel* maar *abubu* en de ark wordt nooit *tébah* maar *elippu*, schip of *ekallu*, paleis genaamd. In werkelijkheid heeft deze ontleeningshypothese een geheel andere bedoeling dan men opgeeft. De zondvloed als oordeel Gods over het geheele menschelijk geslacht, zoo zegt men, is geen „historische Thatsache”; de zondvloedsage moet of worden ver-